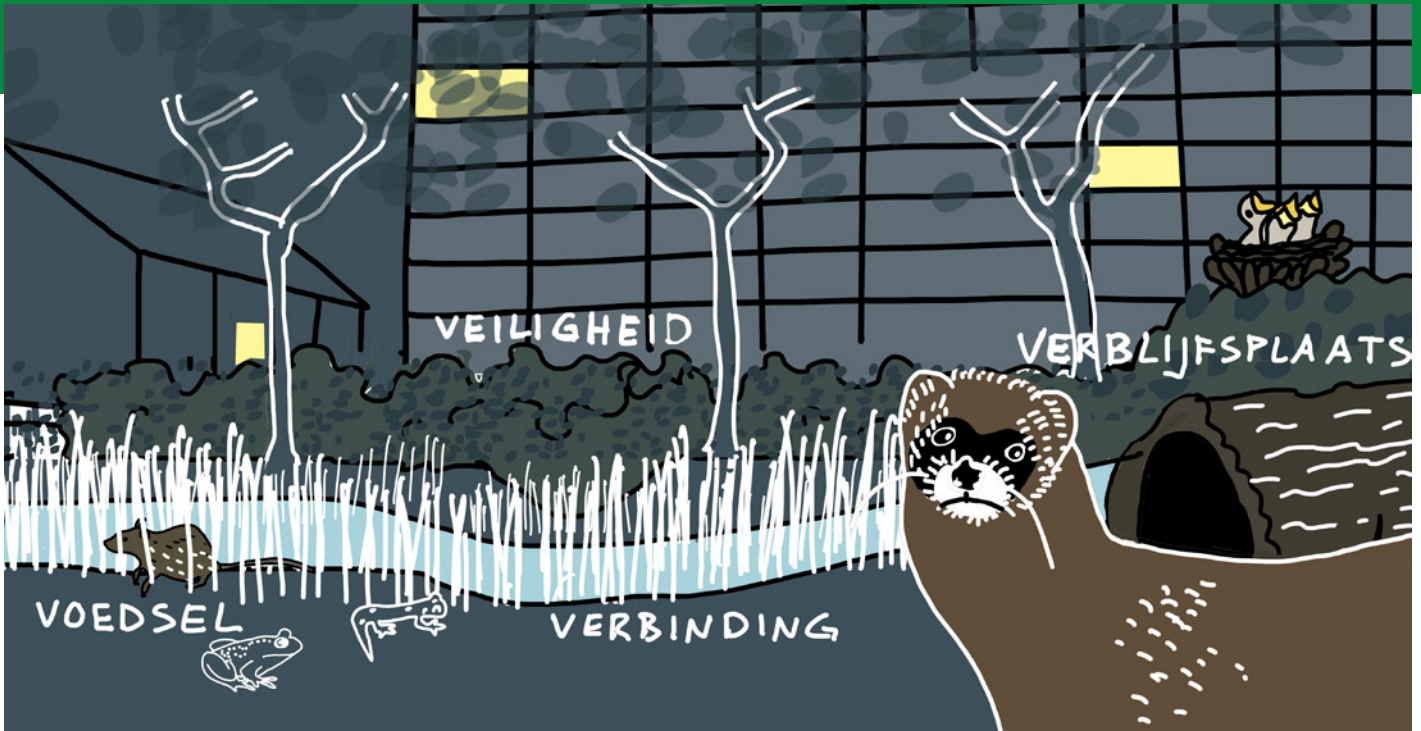

Bunzing (*Mustela putorius*)

ecoprofiel gidssoort

De stad gezien door de ogen van een bunzing, inclusief de 4 V's.

De bunzing is een martersoort die in heel Nederland voorkomt met uitzondering van de Waddeneilanden. Bunzingen zijn typische bewoners van kleinschalig landschap met veel variatie in groenstructuren, water en schuilplekken. Houtwallen, heggen, bos- en akkerranden, greppels en weidegebied met sloten met ruig begroeide oevers zijn plekken die bunzingen graag gebruiken. Op deze plekken vindt de bunzing ook zijn verblijfplaatsen, waarvan hij er meerdere heeft binnen het leefgebied. Denk hierbij aan hollen van andere zoogdieren, holle bomen en dicht struweel. Vooral in de winter verschijnt de bunzing ook wel op boerderijen, waar overdag gerust wordt tussen stobalen en op hooizolders en waar 's nachts gejaagd wordt. Bunzingen zijn nachtactieve opportunistische jagers die qua dieet flexibel gebruik maken van het voedsel dat op dat moment voorhanden is. Amfibieën en kleine zoogdieren vormen in wisselende verhoudingen gedurende het jaar de belangrijkste voedselbron. Ook vogels en hun eieren worden regelmatig buitgemaakt. Bunzingen leven het grootste deel van het jaar alleen in een eigen territorium. Tijdens de paartijd in het voorjaar gaan de mannetjes op zoek naar vrouwtjes, waarbij ze grote afstanden afleggen. Omdat hierbij onvermijdelijk ook veel wegen moeten worden overgestoken is dit de periode dat veel mannelijke bunzingen sneuvelen als verkeersslachtoffer. De bunzing staat ambassadeur voor een gevarieerd landschap: veel groenelementen en voldoende ondergroei afgewisseld door meer open gebieden in de nabijheid van water. Als de bunzing ergens opduikt, dan is de kans groot dat het gebied ook geschikt is voor andere kleine grondgebonden zoogdieren of voor algemene amfibieën.

Verblijfplaats

Voedsel

Verbinding

Veiligheid

Verbinding

Dispersiemethode: Hoofdzakelijk via land, maar kan ook goed zwemmen.

Bunzingen verplaatsen zich graag in de dekking van lijnvormige landschapselementen, zoals hagen, houtwallen, takkenrillen, struweel en ruige oevers en grasvegetatie. Een voorwaarde is dat de dekking tot aan de grond reikt, omdat de bunzing zich hoofdzakelijk over de grond verplaatst. De verbindende elementen zijn belangrijk voor het koppelen van verschillende leefgebieden, maar vormen op zichzelf ook leefgebied voor de bunzing waar gerust en gejaagd wordt. Zonder dekking is de bunzing kwetsbaar voor andere roofdieren, waardoor bunzingen zich vaak niet meer dan enkele meters uit de dekking wagen. Een aaneengesloten groenstructuur is daarom belangrijk voor bunzingen om goed gebruik te kunnen maken van hun leefgebied. Brede watergangen en wegen vormen dan ook een barrière die bunzingen niet graag kruisen. Echter, vanwege de grootte van de territoria, tijdens het paarseizoen en wanneer jongen een nieuw leefgebied gaan zoeken moeten bunzingen soms grote afstanden afleggen en hierbij barrières kruisen met de bijbehorende risico's. Het behouden en creëren van aaneengesloten verbindingen tussen groenstroken en het opheffen van barrières is daarom belangrijk. Hierbij kan gedacht worden aan het aanleggen van faunapassages onder wegen of over brede watergangen en aan het transformeren van beschoeide oevers naar natuurvriendelijke oevers.

Voedsel

Kleine zoogdieren, zoals woelmuizen, ware muizen, konijnen en ratten maar ook amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad. Verder worden vogels en hun eieren gegeten. Soms vullen bunzingen hun dieet aan met plantaardig voedsel, zoals vogelkers, bosbes en ander fruit. Bunzingen leggen soms een voedselvoorraad aan.

Verblijfplaats

In de eerste maanden van zelfstandigheid zoeken jonge bunzingen een eigen leefgebied en territorium. De grootte van het territorium is sterk afhankelijk van het voedselaanbod. Binnen hun leefgebied hebben bunzingen verschillende typen verblijfplaatsen:

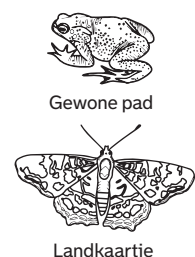
- Dagrustplaatsen: hollen van konijn, vos, muskusrat, mol of das, holle bomen, holtes tussen boomwortels, steenhopen, dicht struweel, takkenrillen, houtmijten, steenhopen, duikers en rommelschuurtjes.
- Kraamnesten: warme, droge en veilige hollen, zoals een konijnenhol, in de nabijheid van een deel van het territorium met voldoende prooi.
- Winterrustplaatsen: vaak warmere plekken, zoals stobalen en hooizolders op boerenerven.

Veiligheid

Bunzingen vinden hun dekking onder en tussen landschapselementen die dekking tot op de grond bieden. Denk hierbij aan vegetatie die tot aan de grond reikt, aan ruige oevers en aan structuren zoals houtwallen en takkenrillen. Lanen, kale boomsingels of opgesnoeide hagen bieden onvoldoende dekking. Faunapassages met de juiste geleiding en aansluiting op de omgeving verminderen het risico van aanrijding en verdrinking. Natuurvriendelijke oevers verminderen de kans op verdrinking. Als beschoeiing noodzakelijk is, dan zijn uittreedplaatsen belangrijk waar de bunzing via een stuk natuurlijke oever of via een eendentrapje het land op kan.

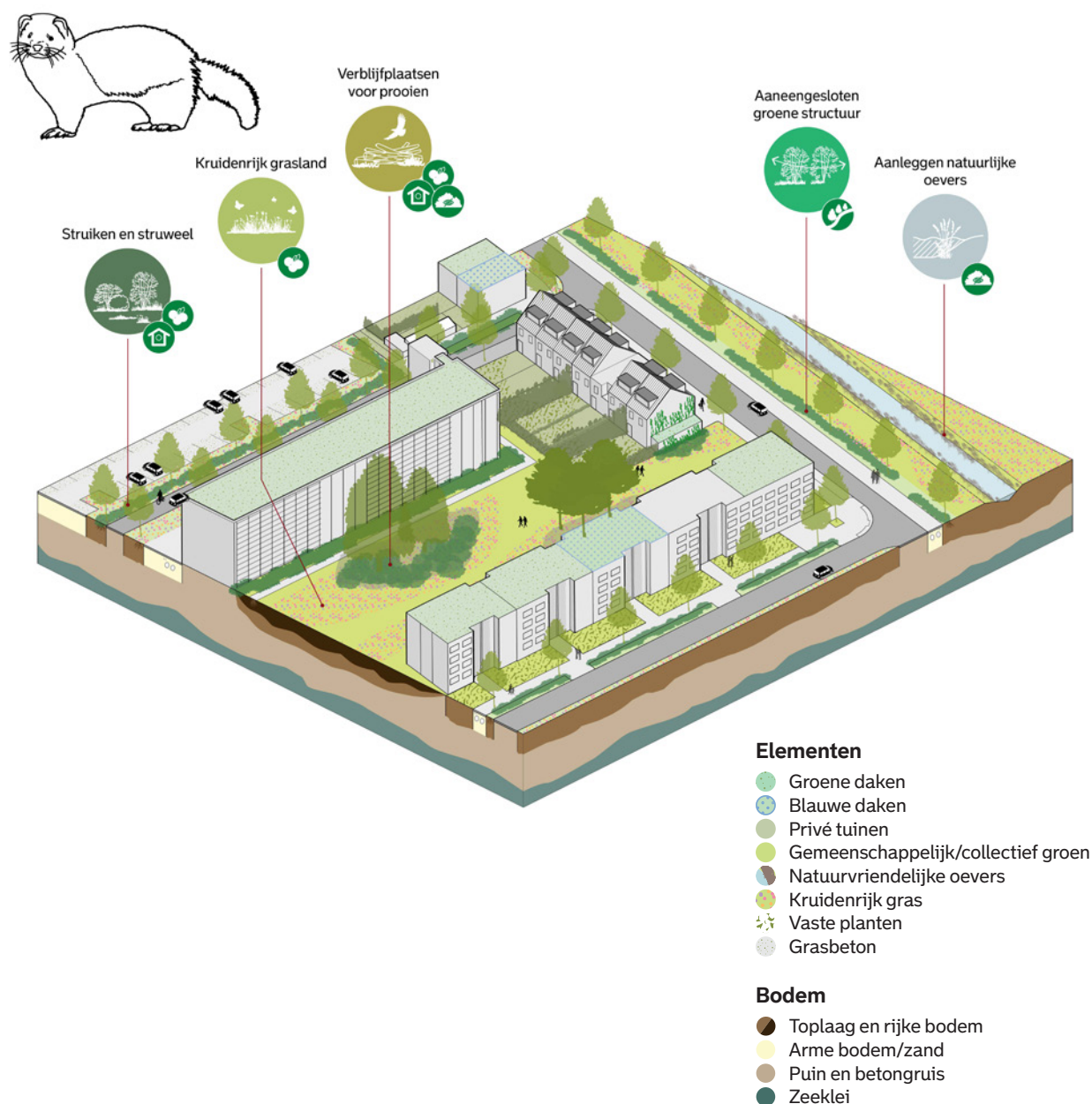
Meeliftende soorten zijn o.a.

- Landkaartje
- Bosmuis
- Wezel
- Steenmarter
- Egel
- Amfibieën zoals gewone pad en bruine kikker

■ Visualisatie

Bunzing

■ Maatregelen

Om de bunzing een plek te bieden in de stad is een set aan concrete maatregelen opgenomen (zie maatregelentabel). Uitgangspunt is het realiseren van de Basiskwaliteit. Dit houdt in dat alle 4 de V's aanwezig zijn die de bunzing nodig heeft binnen zijn leefgebied. De maatregelen die horen bij de Basiskwaliteit zijn een minimale eis. De impact van de te nemen maatregelen hangt samen met de schaal waarop deze worden toegepast. Door bijvoorbeeld het oppervlak van een gekozen maatregel op te schalen, wordt de kans groter dat een

duurzame populatie ontstaat. Daarnaast wordt er een optie voor Aanvulling gegeven bij enkele maatregelen, die dienen als extra handvatten.

De volledige informatie van een maatregel vind je in de corresponderende factsheet. Daar wordt o.a. de technische en ruimtelijke inpassing behandeld. Lukt het niet om alle V's een plek te geven in je project? Zet dan in op bijvoorbeeld één of twee specifieke V's. Kijk naar de omgeving - is er al geschikt voedselgebied nabij? Kies dan voor de andere V's: Verbinding, Veiligheid of Verblijfplaatsen.

■ Maatregelentabel

V	Basiskwaliteit	Aanvulling
	Zorg voor minimaal 1000m ² per hectare (10.000m ²) aan struiken en/of struweel. De bunzing verblijft in dicht struikgewas.	Zorg ervoor dat de vegetatie een dichte onderlaag heeft.
  	Zorg voor minimaal 1 takkenril, houtmijt en/of marterhoop per hectare (10.000m ²). In deze structuren slaapt de bunzing en vindt hij ook muizen, insecten en vogeltjes om te eten.	Optimaal: Pas een gecombineerde verblijfplaats toe met een marterhoop in een takkenril of houtmijt. Zorg ervoor dat deze zich direct naast struweel bevindt. Alternatief: Gebruik snoeiafval om een takkenril aan te leggen.
	Zorg voor 1000 m ² per hectare (10.000m ²) kruidenrijk grasland. Hier vindt de bunzing muisjes en insecten als voedsel.	
	Zorg elke 100m voor een groene stapsteen van minimaal 25 m ² groot, bestaande uit struiken en/of struweel. Langs deze structuren verplaatst de bunzing zich door de stad.	Optimaal: Maak zoveel mogelijk lijnvormige aaneengesloten groene verbindingen (minimaal 2m breed). Onderbrekingen dienen max. 20m te zijn. Alternatief: Zorg elke 100m voor stapstenen bestaande uit struiken en/of struweel. Bij >= 50km/u wegen dienen faunapassages toegepast te worden.
 	Zorg voor minimaal 25m natuurvriendelijke oever per 100m oever. Zo kan de bunzing veilig drinken en het land op als hij te water raakt.	Optimaal: Een natuurvriendelijke oever. Alternatief: Zorg elke 50m voor een fauna-uitreedplaats aan weerszijde van de watergang